Dosarul nr. 3ra-341/2023
2-21025067-01-3ra-28032023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – G. Cazacu
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Bostan, G. Dașchevici, G. Mîra

Î N C H E I E R E

02 august 2023 mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător Tamara Chișca-Doneva
judecători Aliona Miron
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului depus de societatea cu răspundere limitată „Sofilarex Plus”, reprezentată de avocatul Sorin Tighinean,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de societatea cu răspundere limitată „Sofilarex Plus” împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 15 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chişinău, prin care s-a respins apelul declarat de societatea cu răspundere limitată „Sofilarex Plus” și s-a menținut hotărârea din 11 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care s-a respins acțiunea înaintată de societatea cu răspundere limitată „Sofilarex Plus”, ca fiind neîntemeiată,

c o n s t a t ă:

La 15 februarie 2021, societatea cu răspundere limitată „Sofilarex Plus” (în continuare SRL „Sofilarex Plus”), reprezentată de avocatul Sorin Tighinean, a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că, la 28 octombrie 2020, inspectorii fiscali din cadrul Direcției Generale Administrare Fiscală Centru (în continuare DGAF Centru), au efectuat controlul fiscal la faţa locului la subdiviziunea SRL „Sofilarex Plus”, amplasată în s. xxxxx, r-nul xxxxx, prin metoda verificării operative, în rezultatul căruia au întocmit actul de control nr. 1-870432 din 28 octombrie 2020, prin care s-a constatat încălcarea prevederilor art. 8 alin. (2) lit. c) din Codul fiscal şi pct. 6 alin. (1) cap. II din Regulamentul cu privire la exploatarea echipamentelor de casă şi de control pentru efectuarea decontărilor în numerar şi/sau prin alt instrument de plată, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 141 din 27 februarie 2019, anexa nr. 3 (în continuare Regulament), prin încasarea mijloacelor băneşti în numerar, în sumă de 160 de lei, în lipsa echipamentului de casă şi control, încălcarea prevederilor art. 8 alin. (2) lit. g) și h) din Codul fiscal, prin neasigurarea accesului liber întru determinarea sumei efective de mijloace

băneşti provenite din operațiunile economice curente, prin refuzul de a participa la efectuarea controlului şi refuzul de a da explicații.

Prin decizia Direcției Generale Administrare Fiscală mun. Chișinău în continuare DGAF Chișinău) nr. 129/1559 din 26 noiembrie 2020, contribuabilului SRL „Sofilarex Plus" i s-a aplicat amendă în mărime de 8 000 de lei, în conformitate cu prevederile art. 254 alin. (1) din Codul fiscal şi în mărime de 6 000 de lei, în conformitate cu art. 253 alin. (1) din Codul fiscal.

Reclamanta a menționat că, nefiind de acord cu decizia organului fiscal, a contestat-o, invocând nu efectuează încasări băneşti în numerar și nu a împiedicat accesul în încăperile de producție, depozite sau spații comerciale, întrucât nu dispune de acestea. Deopotrivă, reclamanta a considerat că, organul fiscal a încălcat procedura de citare, întrucât mesajul remis la poșta electronică a entității „doinitastavila@gmail.com" nu conține nicio citație. Astfel, decizia DGAF Chișinău nu conține o motivare a criteriilor care au stat la baza formării amenzilor.

Însă, prin decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 9 din 14 ianuarie 2021 a fost respinsă contestația SRL „Sofilarex Plus" și s-a menținut decizia DGAF Chișinău nr. 129/1559 din 26 noiembrie 2020.

În opinia reclamantei, atât actul de control fiscal nr. 1-870432 din 28 octombrie 2020, cât și decizia DGAF Chișinău nr. 129/1559 din 26 noiembrie 2020, precum şi decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 9 din 14 ianuarie 2021 sunt ilegale şi neîntemeiate, or, SRL „Sofilarex Plus" nu efectuează încasări băneşti în numerar, din motiv că activitatea economică pe care o practică ține doar de colectarea, păstrarea şi comercializarea la export a resturilor şi deșeurilor de metale feroase și neferoase.

Comercializarea unei butelii de gaz uzate, care nici nu aparținea SRL „Sofilarex Plus", de către recepționerul Iurie Popescu, fapt menționat în actul de control fiscal, a fost o acţiune samavolnică şi individuală a acestui angajat, care fără coordonarea şi acordul administratorului companiei a dorit să realizeze un venit personal din vânzarea acestei butelii ce-i aparținea.

Prin urmare, acțiunile samavolnice şi individuale ale angajatului SRL „Sofilarex Plus", fără acordul administrației, nu pot fi puse în sarcina acestei companii, iar încălcările şi sancțiunile constatate de organul fiscal urmează a fi anulate.

La fel, în opinia reclamantei, inspectorii fiscal neîntemeiat a constatat că SRL„Sofilarex Plus" nu a asigurat accesul liber al inspectorilor fiscali întru determinarea sumei efective de mijloace băneşti provenite din operațiunile economice curente, prin refuzul de a participa la efectuarea controlului şi refuzul de a da explicații, or, SRL „Sofilarex Plus" nu efectueze livrări de resturi și deșeuri de metale de la punctele de colectare şi respectiv nu dispune de aparat de casă şi control. În asemenea circumstanțe, nu poate fi vorba despre îngrădirea accesului la careva mijloace băneşti, deoarece acestea nu există.

De asemenea, inspectorii fiscali în mod eronat au apreciat ca fiind încălcare fiscală comisă de către SRL „Sofilarex Plus" faptul nesemnării actului de control de către recepționerul Iurie Popescu şi refuzul acestuia de a oferiri explicații, or, ultimul nu este administrator al companiei, nu face parte din organele de conducere şi nu a fost împuternicit cu careva competențe în acest sens, pentru a fi întrunite condițiile art. 8 alin. (3) din Codul fiscal.

Ba mai mult ca atât, administratorul SRL „Sofilarex Plus” nici nu a fost invitat (citat) la faţa locului pentru a se întocmi actul de control fiscal şi a i se oferi posibilitatea de a semna şi a oferi explicații.

Reclamanta SRL „Sofilarex Plus” au solicitat prin cererea de chemare în judecată anularea actului de control DGAF Centru nr. 1-870432 din 28 octombrie 2020, anularea deciziei DGAF Chișinău nr. 129/1559 din 26 noiembrie 2020 asupra cazului de încălcare a legislației și anularea deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 9 din 14 ianuarie 2021 pe marginea contestației.

Prin hotărârea din 11 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins acțiunea depusă de SRL „Sofilarex Plus”, ca fiind neîntemeiată (f.d. 69, 79-83 recto-verso).

La 07 decembrie 2021, SRL „Sofilarex Plus”, reprezentată de avocatul Sorin Tighinean, a depus prin intermediul poștei electronice apel împotriva hotărârii din 11 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 76, 77-78).

Hotărârea motivată din 11 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost notificată SRL „Sofilarex Plus” și reprezentantului acesteia, avocatului Sorin Tighinean, în data de 13 aprilie 2022, fapt confirmat prin avizele de recepție a trimiterilor poștale DS8006600564AS și DS8006600562AS (f.d.86, 87).

La 18 aprilie 2022, SRL „Sofilarex Plus”, reprezentată de avocatul Sorin Tighinean, a prezentat Curții de Apel Chișinău, prin intermediul poștei electronice, motivarea apelului (f.d. 93, 94-97).

Astfel, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, la demararea căii de atac în ordine de apel, SRL „Sofilarex Plus”, reprezentată de avocatul Sorin Tighinean, a respectat termenele prevăzute la art. 232 alin. (1) și (2) din Codul administrativ.

Prin decizia din 15 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de SRL „Sofilarex Plus” și s-a menținut hotărârea din 11 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 110, 111-117 recto-verso).

La 14 decembrie 2022, SRL „Sofilarex Plus”, reprezentată de avocatul Sorin Tighinean, a depus la Curtea de Apel Chişinău, prin intermediul poștei electronice, recurs nemotivat împotriva deciziei din 15 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău(f.d. 119, 120 recto-verso).

Examinând admisibilitatea recursului depus de SRL „Sofilarex Plus”, reprezentată de avocatul Sorin Tighinean, completul de judecată al Curţii Supreme de Justiţie constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2).

În corespundere cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Din materialele cauzei rezultă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată și pronunțată în ședință publică la 15 noiembrie 2022 (f.d. 110, 110 „a”).

Din conținutul extrasului din poșta electronică cu adresa „rodica.coman@justice.md” rezultă că, la 18 noiembrie 2022, ora 14.58, Curtea de Apel Chișinău a notificat reprezentantului recurentei SRL „Sofilarex Plus”, avocatului Sorin Tighinean, dispozitivul deciziei din 15 noiembrie 2022 (f.d. 118).

La 14 decembrie 2022, SRL „Sofilarex Plus”, reprezentată de avocatul Sorin Tighinean, a depus la Curtea de Apel Chişinău, prin intermediul poștei electronice, recurs nemotivat împotriva deciziei din 15 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 119, 120 recto-verso).

Conform extrasului din poșta electronică cu adresa „rodica.coman@justice.md”, decizia motivată din 15 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată în mod electronic reprezentantului recurentei SRL „Sofilarex Plus”, avocatului Sorin Tighinean, în data de 09 martie 2023, ora 17.35 (f.d. 123).

În privința modalităților de comunicare și notificare, Codul administrativ statuează la art. 96 alin. (1) că, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

În corespundere cu art. 33 din Codul administrativ, comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri, în special mijloacelor electronice de comunicație.

Conform art. 98 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă în cadrul procedurii administrative un participant este reprezentat, conform art. 45, de către un reprezentant legal, notificările se adresează acestuia.

Dacă în cadrul procedurii administrative un participant este reprezentat conform art. 46, notificările se adresează reprezentantului împuternicit imediat ce acesta sau persoana reprezentată prezintă o procură sau o împuternicire în baza semnăturii electronice în acest sens.

Sub acest aspect, completul de judecată al Curţii Supreme de Justiţie notează că, prin prisma art. 98 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recepționarea deciziei motivate din 15 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău de către reprezentantul recurentei SRL „Sofilarex Plus”, avocatul Sorin Tighinean, înlătură orice viciu de necomunicare a acestui act recurentei.

În acest sunt relevante dispozițiile art. 63 din Codul administrativ, conform cărora calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 259-266 din Codul civil. Dacă o autoritate publică trebuie să efectueze prestații doar pentru o anumită perioadă de timp,

atunci această perioadă expiră în ultima zi a ei, chiar și atunci când aceasta este o zi de sâmbătă, duminică sau o zi liberă stabilită prin lege.

La rândul său, art. 261 din Codul civil (articolul 385 în redacția actuală a Codului civil) prescrie în alin. (1) că, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Din coroborarea prevederilor legale precitate cu circumstanțele faptice constatate, completul de judecată constată că începutul curgerii termenului de depunere a recursului și prezentare a motivării acestuia este ziua imediat următoare datei calendaristice notificării dispozitivului deciziei și, după caz, a deciziei motivate.

În privința depunerii recursului, completul de judecată atestă că reprezentantul recurentei SRL „Sofilarex Plus”, avocatul Sorin Tighinean, a respectat prevederile art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, deoarece dispozitivul deciziei din 15 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificat la 18 noiembrie 2022, iar recursul a fost depus în data de 14 decembrie 2022.

Deopotrivă, completul de judecată notează că, în condițiile speței, termenul de prezentare a motivării recursului la Curtea Supremă de Justiție a început să curgă în data de 10 martie 2023, iar termenul limită a fost ziua de 10 aprilie 2023, ora 24.00.

Însă, distinct acestor circumstanțe, nici recurenta SRL „Sofilarex Plus”, nici reprezentantul acesteia, avocatul Sorin Tighinean, nu au prezentat Curții Supreme de Justiție motivarea recursului depus împotriva deciziei din 15 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Completul de judecată consideră că, de la momentul notificării deciziei motivate din 15 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, adică din 09 martie 2022, recurenta SRL „Sofilarex Plus” și reprezentantul acesteia, avocatul Sorin Tighinean, au dispus de timp suficient și rezonabil pentru a face uz de dreptul lor procedural și a prezenta Curții Supreme de Justiție motivarea recursului îndreptat împotriva deciziei din 15 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău în interiorul termenului instituit la art. 245 din Codul administrativ.

La caz, neprezentarea motivării recursului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv și indiferent al recurentei și reprezentantului acesteia, care trebuiau să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile lor procedurale.

Completul de judecată învederează că, fiind interesați în soarta soluționării prezentului litigiu, recurenta și reprezentantul acesteia trebuiau să întreprindă toate măsurile necesare de a proteja dreptul lor de acces la instanță prin depunerea în termen a recursului și a motivării acestuia, în caz contrar intervenind *uno ictu* aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, declararea recursului ca inadmisibil în temeiul articolului 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza Ponomaryov vs Ucraina, conform cărora, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de

redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În acest caz Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Ponomaryov v. Ucraina, 3236, hotărârea din 03 aprilie 2008).

În atare circumstanțe, completul de judecată opinează că declararea recursului depus de către SRL „Sofilarex Plus”, reprezentată de avocatul Sorin Tighinean, ca fiind inadmisibil este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene a Drepturilor Omului, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice. Or, certitudinea legală impusă regulilor de procedură civilă, în calitate de condiție *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurenților, cât şi ale intimaților, astfel încât instanţa de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conţinutul normelor de procedură civilă în vederea exonerării recurentului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

În circumstanțele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiţie ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către SRL „Sofilarex Plus”, reprezentată de avocatul Sorin Tighinean.

În conformitate cu art. 230, art. 245, art. 246 alin. (1) și alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curţii Supreme de Justiţie

d i s p u n e :

Recursul depus de societatea cu răspundere limitată „Sofilarex Plus”, reprezentată de avocatul Sorin Tighinean, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător Tamara Chișca-Doneva

judecători Aliona Miron

Ion Malanciuc